

Dokument nr. 8:18

(2002-2003)

Privat forslag fra stortingsrepresentantene Åslaug Haga,
Kent Inge Stenberg Ryen og Rune J. Skjælaaen

Forslag fra stortingsrepresentantene Åslaug Haga, Kent Inge Stenberg Ryen og Rune J. Skjælaaen om å etablere en ordning med daglig utdeling av gratis frukt og grønt til alle elever i grunnskolene

Til Stortinget

BAKGRUNN

Forskning viser at riktig kosthold har stor betydning for helsen og det å kunne forebygge sykdom. Kostholdet kan blant annet ha betydning for utvikling av alvorlige sykdommer som hjerte- og karsykdommer og enkelte typer kreft. Dessuten vil et riktig sammensatt kosthold redusere overvekt, og dermed sykdommer og belastningslidelser relatert til fedme.

Selv om nyere undersøkelser viser at barn og ungdommer på mange områder har et tilfredsstillende kosthold, er det også i denne gruppa et stort forbedringspotensial. Den klart mest negative tendensen er et stort og økende sukkerforbruk. Når det gjelder inntaket av frukt og grønnsaker er det for lavt. Inntaket av kostfiberrike matvarer er langt lavere enn det ernæringsmyndighetene anbefaler. Resultatene fra kostholdsundersøkelsen UNGKOST som nylig ble publisert, viser at kun 6 pst. av elevene i 4. klasse og 10 pst. av elevene i 8. klasse hadde et tilfredsstillende inntak av frukt og grønnsaker.

Gode kostvaner etableres lettere tidlig i livet. Det er derfor viktig å legge til rette slik at barn og ungdom kan innarbeide inntak av frukt og grønnsaker som et naturlig del av kostholdet. Lett tilgang på frukt

og grønnsaker vil bidra til at barn og ungdom lettere foretrekker disse matvarene framfor å kjøpe matvarer med såkalte tomme kalorier.

En skolemåltidsundersøkelse (Bjelland og Klepp 2001) gjennomført i 2000 viste at kun 26 pst. av elevene på småskoletrinnet, 19,7 pst. på mellomtrinnet og 12,9 pst. på ungdomstrinnet hadde med seg frukt og grønnsaker på skolen. En komparativ utredning om skolemåltidet i Norge, Sverige og Danmark (Notat 2002-24, Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning) viser at det i dag er etablert abonnementsordning på frukt og grønnsaker i alle fylker, med unntak av Finnmark, Hordaland og deler av Møre og Romsdal. På landsbasis er det 1125 skoler som deltar i en slik ordning. Ordningen fungerer ved at elevene (foresatte) selv betaler for abonnementet som koster ca. 400 kroner pr. år. Gjennom Opplysningskontoret for frukt og grønnsaker, bidrar staten med tilskuddsordning til frukt og grønnsaker i skolen. Ordningen er forskriftsfestet, og satsene fastsettes etter jordbruksoppgjøret. Ved de skoler som har etablert en slik abonnementsordning, deltar gjennomsnittlig 40-50 pst. av elevene i abonnementsordningen, ifølge NILFs undersøkelse. På skoler der det er gjennomført gratis prøveordning deltar hele 90 pst. av elevene.

Disse undersøkelsene viser at det er en sammenheng mellom tilgjengelighet, kostnad og andelen elever som daglig spiser frukt og grønnsaker i løpet av skoledagen. Den nevnte NILF-undersøkelsen konkluderer da også med at dersom en skal sikre alle barne- og ungdomsskoleelever frukt og grønnsaker hver skoledag, er det rimelig å anta at ordningen må fullfinansieres.

FORSLAG

På denne bakgrunn fremmes derfor følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber Regjeringen utarbeide en tilskuddsordning som fullfinansierer utdeling av gratis frukt

og grønnsaker daglig til alle elever i barne- og ungdomsskolen. Tilskuddsordningen kanaliseres gjennom Statens råd for ernæring og fysisk aktivitet.

5. november 2002